

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Grundskoleutredningen
(U 2014:05)

Dir.
2014:159

Beslut vid regeringssammanträde den 18 december 2014

Ändring av uppdraget

Regeringen beslutade den 6 mars 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå bl.a. hur en tioårig grundskola med obligatorisk skolstart från sex års ålder lämpligast skulle kunna införas (dir. 2014:41). Utredaren fick den 11 september 2014 genom tilläggsdirektiv (dir. 2014:135) i uppdrag att också föreslå hur en anpassad fortbildning för legitimerade förskollärare som är tillsvidareanställda och arbetar i förskoleklass kan utformas på lämpligast sätt. Direktiven ändras nu. Utredaren ska utreda de delar som gäller införandet av en tioårig grundskola med obligatorisk skolstart från sex års ålder med följande ändringar.

Utredaren ska föreslå hur förskoleklassen för sexåringar lämpligast kan införas som en del av grundskolan och, som ett alternativ, även föreslå hur en obligatorisk förskoleklass för sexåringar lämpligast kan införas. För båda dessa alternativ ska förskoleklassens syfte, uppdrag och innehåll vara oförändrat. En utgångspunkt för båda alternativen är att såväl lärare som förskollärare ska vara behöriga för undervisningen. Utredaren ska även ta fram en tidsplan för införandet av båda alternativen. Frågor som rör förskoleklassens syfte, uppdrag och innehåll samt förskollärares behörighet ska inte utredas. Utredningens uppdrag att utreda frågorna om förlängd skolplikt och sommarskola kvarstår oförändrade.

Uppdraget ska i sin helhet redovisas senast den 30 september 2015.

Förskoleklass för alla

Förskoleklassen infördes den 1 januari 1998 som en egen skolform i det offentliga skolväsendet. Avsikten med införandet av förskoleklassen var, enligt propositionen Förskoleklass och andra skollagsfrågor (prop. 1997/98:6), bl.a. att underlätta en verksamhetsmässig integration mellan förskolan och skolan där det bästa av verksamheterna skulle kunna tillvaratas och vidareutvecklas. Enligt skollagen (2010:800) ska förskoleklassen stimulera elevers utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Förskoleklassen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

I propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165) framgår att undervisningsbegreppet i den nya skollagen är definierat så att förskolans, förskoleklassens och skolans kultur och arbetssätt kan bilda en pedagogisk helhet. Det framgår även att i förskoleklassen ingår lek och skapande som väsentliga delar i det aktiva lärandet. Utgångspunkten är att utveckling och lärande sker ständigt, inte bara vid arrangerade inläringssituationer. Det är kombinationen av förskolans och grundskolans arbetssätt och metodik som ger förskoleklassen dess identitet.

Enligt Skolverkets statistik för 2013/14 går drygt 95 procent av alla sexåringar i förskoleklass, cirka 1 procent har börjat i grundskolans årskurs 1 och cirka 1 procent finns i förskolan. Det betyder att cirka 2 procent av alla sexåringar inte deltar i någon av ovan nämnda verksamheter.

Under de senaste årtiondena har kunskapsresultaten sjunkit i den svenska skolan. Det framgår bl.a. av den årliga betygsstatistiken för årskurs 9 i grundskolan, av andelen behöriga elever till gymnasieskolans nationella program och av resultaten från de internationella studierna Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS), Programme for International Student Assessment (PISA) och Progress in Reading Literacy Study (PIRLS). Flera reformer

har på senare år genomförts för att höja kunskapsresultaten inom svensk skola.

Det finns longitudinella studier, t.ex. Competent Children, Competent Learners, som pekar på ett samband mellan att barn som deltagit i förskolans verksamhet presterar bättre i skolan än barn som inte gjort det (Wylie, Thompson 2003). Resultaten från PISA 2009 (PISA in Focus 1/2011) visar att 15-åriga elever, från nästan alla OECD-länder, som deltagit i någon form av förskoleverksamhet hade bättre resultat än de elever som inte deltagit i förskola. Även om nästan alla barn i dag deltar i förskoleklass finns det därför skäl att göra förändringar så att förskoleklassen för sexåringar antingen blir obligatorisk eller att förskoleklassen för sexåringar införs som en del i grundskolan. Detta för att skapa mer jämlika och bättre förutsättningar för utveckling och lärande.

Utredaren ska föreslå

- hur en obligatorisk förskoleklass för sexåringar lämpligast kan införas,
- hur förskoleklassen kan införas som en del i grundskolan,
- en tidsplan för införandet av båda alternativen, och
- nödvändiga författningsändringar.

(Utbildningsdepartementet)